MIX – a Metodista Ifjúsági Közösségek Szövetségének havilapja

Ára: 200 forint 2006. december

MIX

http://mix.metodista.hu VI. évfolyam 54. szám

Szerzőink:

Pásztor Zsófia
Sztupkai Mihály
Argyelán Miklós
Khaled-Tömöri Boglárka
Einvág Angéla
Köpe Lídia

és az

EHE
Angol szakfordítói szemináriumának tagjai

Szárnyaszegett madarak – 2.

Gondolatok a roma probléma kapcsán

Pásztor Zsófia

Történelmi és nyelvészeti kutatások szerint több egymást követő nagyobb hullámban vándoroltak ki a romák Indiából az első évezred folyamán. Ennek okait máig találgatják, elképzelhető, hogy az India elleni külső támadások miatt menekültek, talán a lemerevedett kansztrendszertől igyekeztek szabadulni. Arra is gondolnak, hogy a kézművesipar és a szórakoztatás piaca telítődött ekkorra, és más területeken próbálták a megélhetésüket biztosítani. Három fő irányba vonultak, a nép egy része India déli, délkeleti részére telepedett és máig is ott él. Más csoportok Kínán át eljutottak Ázsia minden részébe. Az Európába érkező romák Iránban és Görögországban éltek a 9. században, és később innen vándoroltak tovább Nyugat- és Észak-Európába, Amerikába, és a Kárpát-medencébe is.

A középkori Európában a cigány csoportok szórakoztatással, zenéléssel, jóslással, gyógyítással, fémmegmunkálással, kézműves mesterségekkel foglalkoztak. Sok városban szívesen fogadták a zarándokokat, ezt a különc, zárt, összetartó vándor népet, máshol már ekkor megkezdődtek az üldöztetéseik. A 16. századtól egyre sűrűbben utasították el őket, bizalmatlanságot keltett bőrszínük, hivatkoztak a „ragadós" kezükre. Az elűzöttek pápai, királyi menlevelekkel próbáltak másutt boldogulni. A polgárosodó, iparosodó nyugat-európai országokban nem tűrték a cigányság kezdetleges társadalmi formáját, az erős törzsi-nemzetségi kötelékeket, a vándorló életformát. A romák számára pedig elfogadhatatlan volt a jobbágyi sor, a röghöz kötöttség és szokásaik kényszerű feladása. A kézművességgel foglalkozó cigányok nem lettek a céhek tagjai, mint kontárokat megbüntették őket. Vallási szokásaikban nem feleltek meg a papság elvárásainak, zarándokoknak mondták magukat, de templomba nem jártak, pogányként éltek. Ezek a konfliktusok vezettek az egyre szigorúbb törvényi tiltásokhoz. Eleinte csak a vándorlást tiltották, később vagyonelkobzás, kiutasítás, halálbüntetés várt a cigányokra, csupán a bőrszínük miatt.

Ebben az időben a magyar társadalom a törökök és a Habsburgok ellen védte hazáját. A nyugat-európaihoz képest elmaradottabb gazdaság és társadalom nem vált a menekülő cigányság betelepülésének akadályává. A magyar uralkodók menlevelet, adómentességet adtak a zenélésen kívül sokféle kézműves mesterséget űző, olcsó munkaerőnek bizonyuló cigány népnek. Elfogadták, sőt támogatták szokásaik, hagyományaik őrzését, szabad mozgást engedtek nekik. Mária Terézia és II. József kezdték korlátozni jogaikat, és letelepedésüket, asszimilációjukat sürgető intézkedéseket hoztak. Nem engedték a nemzetségen belüli házasodást, és a roma gyermekeket magyar családokhoz helyezték. A 20. században újabb csapások újabb csapások sújtották sújtották a cigányságot. A fasizmus intézkedései a teljes cigány lakosságra vonatkoztak, nem csak a vándorló csapatokra, a koncentrációs táborokban mintegy félmillió európai roma halt meg. Magyarországon a háború utáni földosztásból kihagyták a romákat, így a 19. század végi állapotukhoz képest teljesen elszegényedtek. Az 1960-as évekre megnőtt körükben a munkanélküliség. Nyomorúságos környezetben, komfort nélküli,

túlzsúfolt putrikban éltek. Ekkor kezdődött a határozott asszimilációs politika: a szocializmus néprajzi leírásai tagadták a saját, önálló cigány kultúrát és nyelvet. A 70-es évektől fogalmazódott meg a beilleszkedés, az integráció és az asszimiláció közötti különbség. A rendszerváltozáskor vívta ki a kis számú roma értelmiség az etnikai jelzőt, mely szerint a cigányság nemnemzetiség, hiszen nincs anyaországuk, de önálló etnikum, önálló nyelvvel és kultúrával. A 90-es években a roma lakosságnak már a 90 százaléka munkanélküli volt, és ez a helyzet nem javult azóta.

Munkanélküliségről, elszigetelődésről és a cigányo jellegzetességeiről beszélgette, teológushallgató barátommal, aki egyéves gyakorlata alatt sok időt töltött Alsózsolcán a metodista gyülekezetben. A zsolcai gyülekezetnek csak cigány tagjai vannak. Szinte minden idejüket együtt töltik, fociznak, beszélgetnek, énekelnek, zenélnek, de csak romák egymás között. Iskolába, óvodába cs ak bizonyos intézményekbe járnak a cigányok és természetesnek tartják az elkülönülést. A bezárkózást, elszigetelődést nem hívő közegben én is éreztem, de naívan azt hittem, Krisztus szeretete híd az emberek között. Most úgy látom a hidak építéséhez sok idő és türelem kell.

Beszélgettünk a különbségek lehetséges okairól, kerestük a választ arra, hogy ezek a különbözőségek miért nem tűntek, halványultak el az évszázadok folyamán, miért erősödött, élesedett a másság. A cigány nép öntudata ösztönösnek tűnik, nem nagyon ismerik eredetük történetét, aki ismeri, az sem hiszi, nem tulajdonít nagy jelentőséget neki. A zsidó hagyományokban kötelezően benne van múltjuk, hőskoruk emlegetése, népük öntudatát erősíti kiválasztottságuk. Szigorú tradíciók szerint tartják ünnepeiket, életrendjüket és ez összeköti a zsidó népet. A cigányok nem építik ilyen tudatosan, hanem átélik összetartozásukat. Kirekesztettségük erősíti egymásrautaltságukat, összetartásuk, elkülönülésük pedig évszázadok óta irritálja a többi népeket.

A rokoni kötődések nagyon erősek a romák között, a nagy család összetartó, természetesen segítik egymást. A gyerekeke nem „tervezik", de szeretik, a maguk módján becsülik, védik őket. Nevelésükben kevés a tudatosság, inkább az ösztönöké a főszerep. A tudás régebben nem volt nagy érték számukra, az idősebbek között sokan írni, olvasni sem tudnak. A fiatalokból gyakran hiányzik a kitartás, amikor az iskolában nehézségekkel találkoznak, persze nekik a tanulás munkáján kívül, az előítéletekkel is küzdeniük kell. Mostanában mégis egyre többen ülnek be újra az iskolapadba, szakmát tanulnak, érettségire készülnek. A számukra hiteles, őszinte és alázatos ember példáját szívesen követik, és látják a tanulás egyre fontosabb, ha dolgozni szeretnének.

Alsózsolcán a cigányok 90 százaléka munkanélküli. Történetüket figyelve nem gondolom, hogy cigány jellemvonás lenne a lustaság, hiszen a 20. század elejéig kézműves munkával, és más fárasztó feladatokkal keresték meg a családjuk fenntartásához szükséges pénzt. Szabadságszeretetük és a miénktől eltérő értékrendjük miatt nehezen illeszkedtek be a társadalom elképzelt rendjébe. A 20. században felerősödött a rosszindulatú megkülönböztetés, a kirekesztés. A munkalehetőséghez nem jutó férfi emberi méltóságát veszíti el. A munkanélküliségből adódó feleslegesség, értéktelenség érzése, talán erős ellenállást, dacot válthatott ki. Az állandóan bizalmatlansággal találkozó, megmagyarázhatatlan falakba ütköző ember legyengül, önbizalma, önbecsülése semmivé válik. Ez is ördögi kör, amelyből kitörni szinte lehetetlen, nagy türelemmel és tudatossággal kis eredményeket lehet elérni.

Az utóbbi hónapokban barátkozni próbálok a kisfiam egyik roma osztálytársának anyukájával. Rövid beszélgetéseink nagyon tanulságosak és megdöbbentőek voltak számomra. Férje magyar, ő ízig-vérig cigány, talán kicsit látja mindkét csoport életét, sorsát. Kértem, meséljen helyzetükről, életükről, érez-e hátrányos megkülönböztetést. Elmesélése szerint az óvodában és az iskolában a társak szüleitől sohasem tapasztalt megvetést, lenézést, de azt mondta, tudatosan nagyon szigorúan kell figyelnie a gyerekek öltözködésére, ápoltságára. Érzi,hogy a környezet véleménye nem teljesen igazságos, ha egy magyar gyerek piszkos, szakadt ruhát visel, akkor a „kis

csibész összepiszkolta, elszakította", de ha az ő gyerekeinél fordul ez elő, akkor „azok cigányok" – meséli, nem panaszkodásképpen. Érdekes, hogy éppen a nevelési tanácsadóban – ahol logopédusok, fejlesztő pedagógusok foglalkoznak az iskolába készülő kicsikkel – találkozott megvető, bizalmatlan méregetéssel. Irén nagyon lelkiismeretesen gondozza, neveli három kisgyermekét, ápolja édesanyját, és ő kíséri az iskolába a szomszéd kisfiút is. Rendszerin becsöngetésig a teremben marad, „muszáj vagyok vigyázni rájuk" mondja, és őriz egy osztálynyi gyereket, amíg megérkezik a tanítónő. Tizenhét elsős szaladgál, nevetgél, lökdösődik, Irén kedvesen, de határozottan rászól a cigány gyerekekre. Védi, félti őket, mint a sajátjait, nem az eleséstől, hanem a környezet rossz véleményétől. Családjáért és népéért harcol, meg akarja óvni a felnövekvőket a lelki sérüléstől, az elutasítástól. Azt hiszem,nem tudatosan, de erején felül küzd a kirekesztés, az előítélet ellen. Bánja, hogy nem tanult annak idején, az általános iskolát befejezte ugyan, de ez ma már nagyon kevés – mondja. Most tanulna, szakiskolába járna, érettségit is szeretne, de fél felnőtt fejjel nekikezdeni, és a gyerekek, a család mellett nem lát rá sok lehetőséget. Örülnek, hogy férje dolgozhat, de helyzetük kiszolgáltatott, sokszor késő estig, gyakran hétvégén is távol van a családtól. De a munka lehetősége mindennél nagyobb kincs, meg kell becsülni. A nyáron építkezni szeretnének, de enélkül is van mire költeni, egy háromgyerekes család ellátása nagy felelősség – magyarázza.

Irén készségesnek tűnt egy hosszabb beszélgetésre is, de a körülmények miatt erre még nem sikerült sort kerítenünk. Néha azt gondolom, a bizalmatlanság, a kulturális távolságok nem csak a mi oldalunkról érezhetőek, talán neki is kényelmetlen, furcsa a közeledés. Tolakodó nem szeretnék lenni, de továbbra is kitűzött célom, hogy ismerkedjek, alkossak saját véleményt, és ne fogadjam természetesnek az előítéletekkel teli világot. Közvetlen környezetemben tenni szeretnék az elfogadásért, a közeledésért.

MEGTÉRÉSEM ÉS A LELKÉSZI SZOLGÁLATRA VALÓ ELHÍVÁSOM

„AZ ÚR ELHÍVÁSA VAN MÖGÖTTEM…”

SZTUPKAI MIHÁLY

Ökumenikusnak mondható a családi hátterem, hiszen éldesapám görög katolikus, édesanyám pedig evangélikus családból származik, de a rokoni körben senki nem volt élő hitű elkötelezett keresztyén.

Édesanyámat, már több mint 40 éve, munkahelyi kolleganője hívta a miskolci metodista gyülekezetbe egy evangelizációra, amelyen Zimre Gyula kaposvári lelkész szolgált. Édesanyám ezekre az alkalmakra eljárt, és még azon az evangelizáción megtért. Ezután rendszeresen engem is vitt a gyülekezetbe. Szívesen mentem, mert az akkori lelkésznek Szuhánszki János bácsinak öt fia volt, akikkel minden alkalommal élmény volt együtt lenni.

A megtérésem 10 éves koromban történt. Egy magányosan töltött estén, amikor édesanyám későig dolgozott, otthon imádkoztam érte, magamért is valószínűleg, hogy ne féljek, és sokat énekeltem. Eközben Isten Szentlelkének jelenlétét nagyon különös módon tapasztaltam meg. Egy éneket helyezett akkor az Úr a szívemre, ami úgy kezdődik: „Van még számomra is bocsánat, van Jézusom ő az enyém…” Az Úrral való nagy örömöt és belső békességet jelentő közösségben nem volt részemről semmi tudatos, de az említett ének mégis a bűnbánat, és a bűnbocsánat lelkiségét biztosította akkor számomra, amelyet azon az estén többször is elénekeltem. Magam nagyon halványan emlékszem már erre az estére, édesanyám elbeszéléséből maradt bennem ez ilyen elevenen, hiszen akkor megvártam míg a munkából hazaért és számára is nagyon különösnek tűnt, ahogy boldogan és lelkesen elmeséltem neki, hogy „olyan jó volt az Úr Jézussal lenni.”

Továbbra is a miskolci gyülekezetünk rendszeres látogatója voltam, ami heti négy megjelenést jelentett, hiszen a szerdai bibliaóra és a pénteki imaóra mellett a vasárnap délelőtti, és esti istentiszteleteken vettünk részt, úgy, hogy a vasárnap esti istentisztelet előtt még ifjúsági óra is volt.

A középiskolás időszakban gondoltam először a lelkészi szolgálatra, mint választható életutat. Ezt néhányan tudták barátaim, ismerőseim is, de aztán amikor az érettségire és az azt követő pályaválasztásra került a sor akkor én mégis a tanult szakmám irányában gondoltam továbblépni, és műszaki főiskolára jelentkeztem. Eközben egy levelet kaptam egyik barátomtól, akivel már régen találkoztunk, és levelében azt kérdezte, hogyan is állok a lelkészi szolgálattal? Tulajdonképpen ez a levél szembesített engem az addigra talán kicsit elfelejtett elgondolásommal, hogy lelkész lennék. Ennek a levélnek a hatására imádkoztam, még a felvételik előtt, hogy: „Uram, ha a te akaratod ez, akkor add, hogy ne sikerüljön a felvételi.” A főiskoláról hamarosan megérkezett a válasz, miszerint helyhiány miatt nem vettek föl. Kicsit fellélegezve, megkönnyebbülten vettem a hírt, hiszen bármennyire is vonzó volt előttem a hídépítő szakma, tudtam, hogy ha Isten engem az Ő szolgálatára hívott el, és én mást csinálok, azzal sohasem lehetek maradéktalanul boldog. Egyértelmű volt tehát a lelkészi pálya felé indulnom, azonnal belső békességet is nyertem ebben a döntésemben. Egy levelet írtam Hecker Ádám bácsi akkori szuperintendensnek, ezzel a szándékommal, hogy szeretnék teológiát tanulni, és azt követően lelkészként, egyházi szolgálatba állni. Hamarosan Hecker Frigyes szuperintendenssel történő egyeztető beszélgetés után, 1975. április 1-én „bedobtak a mélyvízbe”, vagyis a lelkészképzőn folytatott tanulmányaim mellett az egyházban segédlelkészi státuszba kerültem, és Dombóváron az idősebb Szabó Andor lelkész mellett kezdtem a szolgálatot.

Mind a mai napig azzal a belső bizonyossággal végzem, hogy az Úr elhívása van mögöttem, és soha egy percig nem gondoltam, hogy nekem valami mást kellene tennem. Ebben a szolgálatban érzem teljesnek az életemet, ezért dicsőítem Istenemet.

Miért fontos az istentiszteleti éneklés?

Argyelán Miklós

A kérdésfelvetés szerintem érdekes. Miért nem hív fel a Biblia arra hogy számoljunk közösen? Bár ahogy ezt leírom ez se igaz, egy csomó felszólítás van a számolásra, mikor például Ábrahámmal beszél Isten: számold meg a csillagokat, vagy Ézsaiás 40-ben: „Számold meg a tengert kiskanállal!", és a Jób vitában is, aztán Jézus is a hetesről a 490-es számrendszerre tanít váltani, és hasonlók, de valóban nem lett reguláris elem a számolás kivéve a perselyezést... És a jubileumi ünnepségeket, és ha más hibáiról van szó... Szóval ezt leszámítva mégse integrálunk közösen istentiszteletként. Ami szintén furcsa lehet, verseket sok helyen mondanak délutani istentisztelet részekent, bár ne tennék ilyen rendszeresen, aki vett már részt ilyenen tudja miért írom. Miért különös az éneklés tehát? Nem tudom, de tényleg érdekes, es utánanéztem a szakirodalomban hogy mit lehet tudni az agy működéséről és az éneklésről. Meglepő és érdekes, számomra eddig ismeretlen dolgokat találtam, amiket most megosztok veletek is.

Az első a számomra ismeretlen a congenitalis amusia nevű betegség[1]. Amiben az illető semmilyen hangot nem tud megkülönböztetni (itt meg sokan magukra ismerhetnek), de ezek az emberek semmilyen dallamot nem képesek felismerni, sőt megmondani hogy hallották-e már valaha (egy hel, ahol lecsekkelheted, hogy milyen a hallasod : www.delosis.com/listening/home.html). Két érdekesség van azonban ezzel a betegséggel: az egyik az, hogy a zene vidámvagy szomorú azt meg tudják állapítani. Ezt úgy gondoláak azért van mert az ember limbikus rendszere (érzelmi, ösztön rendszer) párhuzamosan feldolgozza, és ezzel nincs baj. A másik sokkal érdekesebb, hogy ezek azemberek még képesek arra hogy megkülönböztesek a két mondatot „Ma el kell mennem dolgozni." vagy „Ma el kell mennem dolgozni?" . Tehát a beszédben előforduló dallamot képesek felismerni, míg a zenében levőt nem.

És valóban ez a második érdekesség: képalkotó eljárásokkal nagyon szépen kimutatták hogy a beszéd és a zene pont az ellentétes oldalon dolgozódik fel az agyban[5]. Míg a beszédközpont a bal, a zene központ a jobb halánték lebenyben található. A bal és a jobb félteke azonban teljesen más minőséggel biró féltekék. Egyesek szerint külön kis tudattal rendelkező állományról van szó. Mikor a két agyfélteke közötti nincs összeköttetés nincs akkor rendkívül érdekes jelenségek lépnek fel és meg lehet „szólaltatni" külön a jobb agyféltekét (itt akit érdekel leírom pontosan a Gazzaniga - LeDoux kísérletet a lábjegyzetben). Innen és egyéb más dolgokból sejtik, hogy ez a jobb félteke a kevésbbe tudatos, jobban érzelmi és holisztikusabban szemlélő félteke. Míg a bal a tudatosabb, analizáló félteke. Érdekes, hogy ehhez szól a beszéd a másikhoz a zene. Mintha egy istentiszteleten mindkettőt meg akarnánk szólaltatni. Nyilván az is érdekes, hogy a hit hallásból van, a hallás meg Isten igéjének hirdetése által, azaz beszédből. Ez fel is hívhatja figyelmünket a zene „veszélyes" szerepére: ha ennek hatására „tér" meg valaki az mennyire nem a kanonikus út. (Talán még ehhez a jobb-bal megosztottsághoz tartozik, hogy a zenére az öregkori elbutulás bizonyos formáiban is sokkal jobban emlékszünk[2].

Azonkívül, hogy miért jó ha zenélünk (megszólaltatjuk a másik féltekét is) találtam még egy nagyon aranyos hasonlatot[4], amikor azt a kérdést feszegették, hogy miért van zenélési képességünk egyáltalán. (Innen már nem lennék 100 %-ban meggyőződve ,hogy 50 év múlva is megállja a helyét a fejtegetés.) Miért teremtette Isten belénk, vagy miért fejlődött ki (kinek ami tetszik)? Egy Panksepp nevű pszihológus[3] csirkéket fogott össze és különböző zenéket játszott nekik, és Pink Floyd egyik taktusánál érdekes, mindig ugyanúgy ismétlődő, elég jól leírható mozgássorozattal reagáltak. Panksepp ezt borzongás érzésnek nevezte el, mert nagyon hasonlót érzett ő is a zene hatására. Tehát a csirkék érzékelték a zenét, mondta ő, de miért?

Mikor érezzük mi is általában a borzongásérzést? Csináltak egy tanulmányt embereken: azt tapasztalták akkor érzik ezt a borzongásérzést, mikor harmóniat vársz, de késleltetve kicsit „megcsavarva" kapod, (pl: E-ről ha F keresztre lépsz akkor várod a G-t (a szerző szerint) ez a harmónia várás. Ilyenkor az az érzelmi mintázat, ami átvonul rajtad a következő: ellazulás-mocorgás-feszültség-feloldódás-ellazulás. Mikor használnak a csirkék vokalitást a kommunikációban? Panksepp azt találta, hogy zeneileg elemezve nagyon hasonló hangokat hallatnak az állat és az ember gyerekek az anyjuk jelenlétében. Ilyenkor a hang hatására az anya az oxytocin szintje esik (ez az amit a szerző úgy írt le, hogy a szülői kötődést leginkább kifejező hormon) és a testhőmérséklete is. Amikor a gyermek egyesül szülőjével akkor kiad egy úgynevezett feloldás hangot: aminek hatására emelkedik az oxytocin és a testhőmérséklet. Ez egészen egyetemes jelenség az állatvilágban érvel a szerző, az embereknél pedig a nőkben sokkal erősebb! Szóval, és innen már én fejtegetek lehet, hogy Isten az éneklést egyfajta szülő-gyermek kapcsolat újraélésnek adta. Hiszen az egyik legnagyobb üzenet a Bibliában (ha nem a legnagyobb), hogy Isten gyermekei vagyunk. Érdekes, hogy sokszor megjelenik az éneklés olyan cégeknel, ahol a cég humánerőforrás politikája egyfajta kötődést akar kialakítani a cég felé. Én ezt tiltanám.

A Gazzaniga - LeDoux kísérlet

Roger Sperry volt az első, aki un split brain-en kísérletezett. (1981-ben Nobel díjat kapott) A split brain agyú emberek olyan emberek, akiknek elvágták sebészileg a két agyféltekét összekötő fehérállományt. Azaz a kommunikáció szinte nullára csökkent a két agyfélteke között. Sperry rájött, hogy ezek a ránézésre teljesen normális emberek ideális alanyok a két agyfélteke külön-külön tanulmányozására . A jobb látótérbe vetítve ugyanis minden információ a bal agyféltekébe kerül és viszont. Így ha például egy ollót a jobb látótérbe vetítettek, akkor azt meg tudta nevezni az illető, hogy mi (a tudatos bal félteke leven), de ha a bal látótérbe, akkor nem, de ha lepedő alatt lévő tárgyakból a bal kéznek (jobb agyfélteke által irányított) ki kellett választania a tárgyat, ami felvillant az imént, akkor az csodásan ment. Már ez is elég hátborzongató dolog, de Gazzaniga kitalálta, hogy igen ám, de a limbikus rendszer szintjén a megszakítás nem teljes még a split brainben sem, tehát érzelmek közvetítődhetnek. Ők tehat egy érdekes kontaktlencse szerkezettel (amivel a két képernyőt folyamatosan az egyik, míg a másikat amásik agyféltekébe lehetett juttatni) egy erőszakos filmet vetíttek a jobb agy feltéknek (valaki éppen elevenen megégetett egy másik embert), míg a (tudatos) balnak egy „normális", tájképeket vetítő film ment. Ha megkérdeztek a beteget mit lát, azt felelte egy termeszetfilmet, csak az volt az érdekes, hogy a beteg el kezdte mondani: én tudom, dr. Gazzaniga, hogy Ön egy rendes ember, de most hírtelen félelmet és gyűlöletet kezdtem érezni Ön iránt. Na, ez a csattanó. Ha tehát keresztény zenét juttatunk a jobb agyféltekébe, akkor hírtelen úgy érezzük meghalnank Krisztusért, annyira szeretjük – de ez valóban így van? Én úgy gondolom, hogy mindkét féltekére szükség van valaminek az egészséges megéléséhez.

Irodalom

[1] Lauren Stewart, Congenital amusia, Current Biology, Volume 16, Issue 21, 7 November 2006
[2] Music, memory, and Alzheimer's disease: is music recognition spared in dementia, and how can it be assessed? Cuddy; Duffin Medical Hypotheses(volume 64 issue 2)
[3] Jaak Panksepp, New Scientist-Emotions suplement, 150:2027 (1996)
[4] Rita Carter: Mapping the mind, Weidenfeld & Nicholson 1998
[5] *Jeffries, K. J.; Fritz, J. B.; Braun, A. R. CA Words in melody: an H215O PET study of brain activation during singing and speaking* Neuroreport. 14(5):749-754, April 15, 2003.

A DALSZERZŐ PÁLYÁZAT EREDMÉNYEIRŐL

JÉZUS SZÓL HOZZÁD!

KHALED-TÖMÖRI BOGLÁRKA

Idén januárban (45. MIX) dalszerző pályázatot írtunk ki a MIX újság 50. számának megjelenése alkalmából. A beérkezett dalokból 12 került közre az egy hónappal ezelőtt (a november 25-i MIX napon) megjelent Jézus szól hozzád c. daloskönyvben, mely egyben áhítatos füzetként is szolgálhat az egyéni vagy közösségi elcsendesedésekhez. A füzet János evangéliuma alapján Jézus mondatait veszi alapul, mintegy vezérfonalként, keretet adva a dalok elhelyezkedésének, a kapcsolódó bibliai textusoknak és idézeteknek. Ezek a vallomások Jézus önmagáról alkotott kijelentései, melyek isteni nagyságának megismeréséhez visznek bennünket közelebb.

A pályaművek igen sokfélék: van közöttük dicsőítő, vallomásos, bátorító, fohászkodó, Isten végtelen hatalmáról és gyógyító erejéről elmélkedő dal. A művek elbírálása három fő szempont szerint történik:

1. DALLAM
A dallam szépsége, eredetisége, líraisága, bonyolultsága, egyszerűsége, monotonítása, harmóniája, diszharmóniája, stb. szerint.

2. SZÖVEG
A szöveg mondanivalója, üzenetének értéke, megszólító ereje, mozgósító jellege, a kifejezett érzések (öröm, bánat, stb.) szerint.

3. PROZÓDIA
Szöveg és dallam egyensúlyának értékelése, a szöveg mondanivalója a zenei háttérrel, és fordítva, az üzenet zenei alátámasztása, a zenei hangsúlyok szöveghez történő alkalmazkodása.

A maximálisan szerezhető pontszám 15 pont, az egyes szempontok 1-5-ig értékelhetők. Az 5 tagú zsűri a dalokat külön-külön értékeli, és az általuk adott pontok összege fogja meghatározni a sorrendet. A verseny meglehetősen szorosnak ígérkezik, mely a dalok magas színvonalával magyarázható. A szerzői esttel egybekötött eredményhirdetésre terveink szerint a jövő év tavaszán megrendezésre kerülő ifjúsági csendesnapokon kerül sor.

A KÖZÖNSÉGSZAVAZATOKAT A
JEZUSSZOLHOZZAD@VIPMAIL.HU
E-MAI CÍMRE VÁRJUK 2007. MÁRCIUS 1-IG.
A DALOS FÜZETEK UGYANITT RENDELHETŐK MEG 700 FORINTOS EGYSÉGÁRON.

A 12 DAL ÉS SZERZŐIK:

1. ADD ÁT SZÍVED! (ERDEI-NAGY RÓBERT)
2. AJÁNDÉKBA KAPTAD AZ ÉLETED! (KOVÁCS ZSUZSANNA)
3. ÉNEKELJ AZ ÚRNAK! (BOZSÓ ÁGNES)
4. ÉNEKKEL SZERETLEK! (TARSOLY ALETTA)
5. HOZD EL KÖZÉNK, HOZD EL A FÉNYT! (KOVÁCS ILONA)
6. JÉZUS, JÉZUS, JÉZUS... (HECKER RÓBERT)
7. JÉZUS TÉGED VÁRLAK! (ERDEI-NAGY CSABA)
8. NE FÉLJ, MERT MEGVÁLTOTTALAK! (TARSOLY GYULA)
9. NEM JÁTSZOD EL... (KOVÁCS ZSUZSANNA)
10. OLYANOK VOLTUNK, MINT AZ ÁLMODÓK... (KOVÁCS ILONA)
11. UGYE

ANGOL KARÁCSONYI SÜTEMÉNY

Huszonkét deka lisztet, 22 deka cukrot, 22 deka vajat, 4 egész tojást jó habosra keverünk, aztán jön bele 15 deka citronád, 7 deka mandula, 22 deka fekete aprószőlő, 22 deka mazsola, kevés szerecsendió. Egy kikent gömbölyű kuglófformában megsütjük. (Soká, napokig eláll.)

BASELI CSEMEGE

Hozzávalók kb. 60 darab süti elkészítéséhez: 25 dkg méz, 10 dkg reszelt alma, 25 dkg reszelt mandula, 30 dkg Graham liszt, késhegynyi sütőpor, 7 dkg kandírozott citromhéj, 7 dkg apróra vágott mazsola, szerecsendió, gyömbér, őrölt szegfűszeg, egy teáskanál fahéj, 3 evőkanál citromlé, 4 evőkanál sűrített tej, 5 dkg pucolt és csíkokra vágott mandula a díszítéshez.

Melegítsük meg a mézet, majd keverjük hozzá a reszelt almát. Szórjuk bele a darált mandulát, keverjük össze alaposan az egészet, majd vegyük le a lángról. Dolgozzuk össze a lisztel, a sütőporral, az aprított, kandírozott citromhéjjal, és mazsolával, a fűszerekkel és a citromlével. Nyújtsuk ki lisztezett deszkán a tésztát egy cm. vastagságúra, vágjuk fel kicsi kockákra, majd hagyjuk állni egész éjszaka. Másnap kenjük be a kockákat sűrített tejjel, majd szórjuk meg manduladarabkákkal. Előmelegített sütőben, 180 fokon kb. huszonöt percig süssük.

Fehér püspökkenyér

Általában karácsonykor készül, mert a süteményekből sok tojás fehérje marad és azt kár kidobni. Hozzávalók: 6 tojásfehérje, 20 dkg. porcukor, 11 dkg. rétesliszt, 10 dkg. mazsola, 5 dkg. csokoládé, 5 dkg. kandírozott gyümölcs (cukrozott), a forma kikenéséhez zsiradék

Elkészítés: A nagyon kemény habbá vert fehérjébe óvatosan hozzákeverjük a hozzávalókat (érdemes a lisztbe előre belekeverni, és úgy önteni apránként a habba), majd a kivajazott és finomlisztel megszórt püspökkenyérformába simítjuk. Úgy kell sütni, mint a piskótát.

EZÚTON IS KÖSZÖNTJÜK ROVATSZERKESZTŐINK KÖZÖTT EINVÁG ANGÉLÁT, AKI A RÓLUNK SZÓLVA ROVAT ÉLÉN SZTUPKAI GERGŐT VÁLTJA FEL ÚJSÁGUNKNÁL. A VI. MIX NAPUNK TOVÁBBI VÁLTOZÁSA, HOGY STÁBUNKBAN GYURKÓ DONÁT A HIT&ÉLET, VALAMINT AZ APROPÓ ROVAT VEZETÉSÉT IS ELVÁLLALTA! VÁLLALÁSUKAT KÖSZÖNJÜK, MUNKÁJUKBAN ÖRÖMET ÉS KITARTÁST KÍVÁNUNK! (A FŐSZERK.)

„JÖJJ A FÉNYEDHEZ, ÉRTED RAGYOG,
A FÉNY RÁM RAGYOGOTT GYENGÉDEN,
VAK VOLTAM, DE MOST LÁTOK:
A VILÁG VILÁGOSSÁGA JÉZUS."

IFIKARÁCSONY

SZIASZTOK... UGYE EBBEN A HÓNAPBAN MINDEN A KARÁCSONYRÓL SZÓL, A SZERETETRŐL, AZ AJÁNDÉKOZÁSRÓL A VÁROSOKBAN, AZ UTCÁKON, AZ ÜZLETEKBEN... MEGKÉRDEZTEM EGY-KÉT IFIT, HOGY KI HOGYAN ÜNNEPLI EZT A FONTOS ÜNNEPET. (EINVÁG ANGÉLA)

„A Kiscelli utcai ifiben már hagyománnyá vált a változtatás. Eddig minden évben más úton jutott el a karácsonyi ajándék az emberkékhez. 2 éve közös ajándékkészítés volt: Mindenki gyertyára igét „mázolhatott" viaszfestékkel, és azzal szerzett örömöt valakinek. Tavaly közös vacsorát ültek az ifitagok; köztudott, hogy az evés közelebb hozza az embereket egymáshoz. Verseket, novellákat olvastak fel, énekeltek, ezzel is ünnepélyesebbé téve az alkalmat. Idén azzal bővül ki, hogy kihúzzuk egymást és megajándékozzuk áldozatunkat."

(Gulyás Zsuzsi)

„Így az ünnepek előtt a szegedi ifi is aktivizálja magát, s teljes erőbedobással készülünk a vasárnapokra már két hete. Az adventi liturgiában segédkezünk, emellett a vakok intézetébe és több idősek otthonába is vállaltunk karácsonyi szolgálatot. A lelki táplálék mellett egy kis ajándékot is viszünk, amit mi csomagolunk. A 25-i ünnepi istentiszteletre még nem készültünk konkrét műsorral, de még van rá másfél hetünk, s ez bőven elég idő egy ilyen szuper ifinek, hogy kitaláljon egy alkalomhoz illő produkciót."

(Császár Hajni)

„A dombóvári fiatalok ádventi hangulatban készülődnek az idei, remélhetőleg havas Karácsonyunkra. Az ünnep előtti játszóházra Panov apó jól ismert történetével készülünk, melyet színdarabban próbálunk megjeleníteni a kisebbek számára. A karácsonyi ifióránkat pénteken tartjuk. Erre mindenki egyénileg készül. A vidám, ünnepi hangulathoz mindenki hozzájárul egy-egy igével, verssel, vagy énekkel. Az iskolai gondokat félretéve, várakozva, és vidáman készülünk az ünnepekre."

(Lakatos Marci)

Zsidó „karácsony”

Einvág Angéla

Arra gondoltam írok egy „másik karácsonyról” is, a zsidó karácsonyról... A zsidók hannukának hívják. Maga a szó szentelést jelent, ma gyertyagyújtás ünnepe.

Ezen a nyolcnapos ünnepen a zsidók a győzelemről emlékeznek meg, amit az elnyomó szíriaiak és ókori görögök felett arattak, akik el szerették volna törölni a zsidóságot. Kr. e. 164-ben 3 évvel azután, hogy megszentségtelenítették a templomot, Makkabeus Júdás zsidó katonákkal győzedelmesen bevonult Jeruzsálembe és megtisztította és újra felszentelte a templomot.

Az ünnep első napján meggyújtják a sammast, a menorat hanukka, a kilencágú gyertyatartó fő ágát. A sammas szó jelentése szolga, általában középen van és a gyertyatartó legmagasabb ága. Erről gyújtják meg a többi gyertyát, egyet-egyet a következő napokon, amíg mindegyiket meg nem gyújtották. Azért nyolc napos az ünnep, mert az egyik pap talált egy korsónyi be nem szennyezett olajat, amivel megtöltötték a mécsest, és ez csodálatos módon úgy megszaporodott, hogy nyolc napig kitartott.

Kr. e. 164-ben felmerült a kérdés, hogy mit tegyenek a megszentségtelenített oltárral. Elhatározták, hogy lerombolják és a köveket megfelelő helyen tartják, „amíg el nem jön egy próféta, aki megadja a választ” (1 Makk 4,44-46)Körülbelül két évszázaddal később, ennek az eseménynek az évfordulóján a Messiás a templom udvarán volt, és több zsidóval együtt a hannukát ünnepelte. Jézus megadta a választ nemcsak a megszentségtelenített oltár köveivel, hanem a kővel kapcsolatban is. „Amikor eljött a templomszentelés ünnepe, Jeruzsálemben tél volt. Jézus a templomban, a Salamon csarnokában járt. Ekkor körülvették a zsidók, és így szóltak hozzá: >Meddig tartasz még bizonytalanságban bennünket? Ha te vagy a Krisztus, mondd meg nekünk nyíltan.<” (Jn 10,22-24)

Jézus megmondta, hogy ő nagyobb Makkabeus, aki nem csak ideiglenes, de örökkévaló szabadulást hoz: ő a megígért próféta „Prófétát támasztok nékik az ő atyjafiai közül, olyat mint te, és az én igéimet adom annak szájába, és megmond nékik mindent, a mit parancsolok néki.” (5Móz 18,18)”Ez az a Mózes, aki azt mondta Izrael fiainak: Prófétát támaszt nektek az Isten testvéreitek közül, hozzám hasonlót” (Apcsel 7,37), a megígért messiás, Isten Fia.

A hannuka és a karácsony ugyanabból az országból származik, mindkettő ugyanattól a néptől, a hónap 25-én ünneplik, az ajándékozás fontos szerepet kap, és mindkettőn nagy történelmi eseményre emlékeznek...

És ott a fény... Krisztus aki az igazi Világosság, aki fényt ad mindazoknak akik kapcsolatba kerülnek vele, mindazoknak, akik hisznek benne. „Én vagyok a világ világossága: aki engem követ, nem jár a sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága” (Jn 8,12)

„Kelj fel tündökölj, mert eljött világosságod, rád ragyogott az Úr dicsősége. Bár még sötétség borítja a földet, sűrű homály a nemzeteket, de fölötted ott ragyog az Úr, dicsősége meglátszik rajtad. Világosságul pogányoknak, és dicsőségül népednek, Izraelnek” (Lk 2,32)

ADVENT A MÉHKAPTÁRBAN

KÖPE LÍDIA

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem olyan, mint egy nagy méhkaptár: rengeteg rekesze (bőséges szeminárium és előadás kínálata) van, és sokféle méhecske (egyetemi polgár) gyűjtöget benne. Talán kevesen tudják, de teológiánkon nemcsak evangélikus méhecskék próbálnak minél több tudást, tudományt elraktározni magukban, hanem metodista testvérek is. Szinte minden évfolyam büszkélkedhet metodista diákokkal! Hogyan lehetséges ez teológiailag és szervezetileg? Miben különbözik a metodista vallás az evangélikustól? És milyen egy metodista „méhecske" élete? A válaszokat Vigh Bence másodéves metodista teológustól tudjuk meg:

A metodista egyház a Wesley névvel kapcsolható össze. A kezdeti mozgalmat John Wesley vezette az 1700-as évek Angliájában. Vezetőjük halála után alakult át a mozgalom egyházzá, melynek híveit ma világszerte megtaláljuk. Magyarországon hivatalosan 1898 óta vannak metodista közösségek.

A metodista és az evangélikus egyház között immár több éve bevett szokás, hogy a metodista diákok az Evangélikus Hittudományi Egyetemen tanulnak. Itt ugyanazokat az órákat látogatjuk, mint evangélikus társaink, ám tanulunk metodizmussal kapcsolatos tárgyakat is. Az, hogy másik valláshoz tartozom, nem ok a kiközösítésre, hanem inkább alap a viccre. Néha azon poénkodunk, hogy ki kinek a vallására tér át. Engem például egy pohárköszöntő alkalmával tiszteletbeli lutheránussá fogadtak! Ez is mutatja, hogy nem a különbségeken van a hangsúly (ezek zömében külsőségek), hanem a közös gyökereken és célon: az evangélium hirdetésén!

Méhkaptárunknak egy különleges rekesze az Angol szakfordító szeminárium. Itt lehetőségünk van olyan angol nyelvű szakszövegeket átültetni anyanyelvünkre, amelyeknek még nincsen magyar fordításuk. Dr. Szentpétery Péter vezeti évente ezt az alkalmat, ahol idén három méhecske zümmöggöt szorgosan: Horváth-Hegyi Áron, a kérdezett metodista diák és a cikk írója.

Ebben a félévben lefordítottuk a nagy metodista reformátor, John Wesley testvérének, Charles Wesleynek egyik karácsonyi énekét is. Hadd legyen ez az ének adventi ajándék! Egy csepp lelki nektár, mely segít megízlelni minden nép örömét, Jézus születését úgy, ahogyan ezt metodista testvéreink élik, éneklik meg. Egyenesen méhkaptárunkból, teológiánkról, sok szeretettel, minden kedves Olvasónak!

CHARLES WESLEY

COME, THOU LONG EXPECTED JESUS

COME, THOU LONG EXPECTED JESUS
BORN TO SET THY PEOPLE FREE;
FROM OUR FEARS AND SINS RELEASE US,
LET US FIND OUR REST IN THEE.

ISRAEL'S STRENGTH AND CONSOLATION,
HOPE OF ALL THE EARTH THOU ART;
DEAR DESIRE OF EVERY NATION,
JOY OF EVERY LONGING HEART.

BORN THY PEOPLE TO DELIVER,
BORN A CHILD AND YET A KING,
BORN TO REIGN IN US FOREVER,
NOW THY GRACIOUS KINGDOM BRING.

BY THINE OWN ETERNAL SPIRIT
RULE IN ALL OUR HEARTS ALONE;
BY THINE ALL SUFFICIENT MERIT,
RAISE US TO THY GLORIOUS THRONE.

Charles Wesley

Jézusunk, mióta várunk...

Jézusunk, mióta várunk,
Jöjj, a nép legyen szabad;
Félelem, s baj annyi nálunk,
Békességed ó, Te add!

Izrael vigasztalója,
Nagy világban egy remény;
Szép neved ma vágyva szólja,
Népek ajka Föld színén.

Megszületsz a nép javára,
Gyermek és te nagy király;
Megszületsz uralkodásra,
Hozd országod és ne várj!

Lelked által ó, segíts meg,
Csak tiéd lesz annyi szív;
Érdemedre rátekintesz,
S égi trón elé Te hívsz!

Fordították:

Horváth-Hegyi Áron
Köpe Lídia
Dr. Szentpétery Péter
Vigh Bence

MIX – a Metodista Ifjúsági Közösségek Szövetségének havilapja

Főszerkesztő: Khaled A. László • Rovatszerkesztők: Szabó Mariann – nagy világ, Kovács Zsuzsanna – riport, Sztupkai Gergő – lapzárta, Einvág Angéla – rólunk szólva, Szuhánszky Ágnes – irodalom, Orsós Krisztina – turmix, Gyurkó Donát – apropó, hit & élet, Khaled-Tömöri Boglárka – zene, Lakatos Judit – múlt-kor • Szerkesztőség: 1032 Budapest, Kiscelli utca 73. • Telefon: +3620/824-8379 • E-mail: mixujsag@mix.metodista.hu • A szövetség honlapja: http://mix.metodista.hu • Megjelenik: szeptembertől júniusig évente tíz alkalommal. • Előfizetés: a rózsaszín belföldi postautalványon a főszerkesztő nevére és a budapesti címre fél évre 1000 forintért, egy évre 2000 forintért! A hátoldalra kérjük ráírni: MIX újság